

УСПЕСИ И ПРОБЛЕМИ СРПСКОГ ПЧЕЛАРСТВА

У протеклих месец дана десило се много тога и доброг и лошег за српско пчеларство. Живот никога не мази, па ни нас, и још једном доказује да је пут ка напретку трновит. Ако желите да урадите нешто добро, то увек неке смета, руши нечије интересе, и отварају се нови проблеми. Овај Извршни одбор СПОС-а одлучан је да спроводи исправне акције

за нашу будућност и не намерава да поклекне. Председници друштава добиће ових дана дописе по којима ће се изјаснити да ли подржавају активности СПОС-а у борби против меда који не одговара Правилнику на тржишту и борби за увођење европских прописа у Србију. Јер, ни једно ни друго неке не одговара. Како ствари стоје, одговара само пче-

ларима и потрошачима, и зато смо ми пчелари они који се за своја права морају изборити, уз подршку потрошача. Извршни одбор СПОС-а заузео је јединствене ставове по свим проблематичним питањима, али жели да чује и вас. Прочитајте наредне стране и оцените да ли смо на правом путу. Очекујемо ваше сугестије и евентуалне примедбе.

НАПАД ПОЈЕДИНИХ ОТКУПЉИВАЧА МЕДА НА СПОС

У петак, 12. јуна 2009. године, у Привредној комори одржан је састанак Групације за пчеларство и производњу меда Удружења за пољопривреду, прехрамбену и дуванску индустрију и водопривреду Привредне коморе Србије, коју чине представници Привредне коморе, Министарства пољопривреде, научних радника, СПОС-а, привредника из света пчеларства свих врста, професионалних пчелара и других актера пчеларске јавности.

Овај састанак био је веома непријатан, јер је од стране неких фирми за откуп и пласман меда (чији мед, по налазу Ветеринарске инспекције, у последње две контроле није одговарао Правилнику о квалитету меда), спроведен напад на СПОС и председника СПОС-а лично. Критикована је ова акција, замењиване су тезе и упућене су тешке речи, чак и претње председнику СПОС-а,

између осталог, и због давања изјава медијима (да ће га скувати у казану и од њега направити мед, да ће га сменити), од којих се неке пред Законом третирају као кривично дело.

Нису говорили о томе како је могуће да мед који су у промет ставиле њихове фирме није одговарао Правилнику? Код неких од њих, чак у више узорака.

Напад је био усмерен пре свега лично на председника СПОС-а који је окривљен да је покренуо акцију контроле квалитета меда на тржишту. Коришћени су „аргументи“ и вокабулар који је добро познат нашим председницима друштава пчелара у Србији још пре последњих избора у Савезу, када су добили писмо у коме је садашњи председник СПОС-а тада блаћен на различите начине, наравно без доказа, али су те оптужбе требале да послуже у дневно-интересне сврхе одређене групе људи. Са дана-

шње тачке гледишта, потпуно је јасно зашто је то чињено, јер су они који су се плашили његовог доласка на чело СПОС-а добро знали да ће спроводити политику интереса чланова СПОС-а и интереса потрошача који су често могли да конзумирају мед сумњивог квалитета, а то многима не одговара. На жалост, до сада су у то били упућени само пчелари који су имали прилике да такав мед пробају, а сада је, након контрола инспекције, са тим упозната читаво јавност, што је дугогодишњи захтев чланова СПОС-а, да се именују они који у промет стављају мед који не одговара Правилнику о квалитету меда и осталих пчелињих производа.

Интересантно је да је на претходном састанку Групације одржаном 20. новембра 2008. године, један од закључака управо био „Да се поштри контрола квалитета меда према Правилнику о квалитету

меда и осталих пчелињих производа“. Тај закључак послат је, заједно са осталим, Министарству пољопривреде. У међувремену, само је СПОС интензивно радио на томе да се анимира инспекција да редовније контролише квалитет меда на тржишту, нарочито зато што се тај закључак Групаације, у потпуности поклапао са захтевима чланства СПОС-а. Такође, последњој Скупштини СПОС-а присуствовао је и помоћник директора Генералног инспектората Министарства пољопривреде, који је обећао редовну контролу квалитета меда, што је поздрављено громким аплаузом свих присутних делегата!

Према томе, СПОС је имао сваку врсту подршке за покретање активности на редовној контроли квалитета меда, чак и од оних који су га сада напали због тога! Од тога вероватно нема ничег чуднијег у целој овој причи. На претходном састанку Групаације су се сви сложили са таквим закључком, а сада им одједном смета редовна контрола квалитета меда на тржишту. Чак је на том састанку Групаације, један од актера похвалио рад СПОС-а, а сада је био буквално главни критичар.

Једна од теза у нападу била је да је медијско праћење целе акције лоше за пчеларство, да ће смањити продају меда у земљи и иностранству и слично. Ова класична замена теза која је изашла из устију појединих откупљивача меда чији мед на тржишту није одговарао Правилнику, само је настојање да се омаловажи рад СПОС-а и његов покушај да се тржиште меда у Србији коначно уреди. Јер, ствари стоје управо супротно. Тиме што су медији пропрати-

ли ову акцију, грађани су заправо добили обавештење да држава улаже напоре да мед на тржишту строго одговара Правилнику по свом квалитету. Они ће убудуће моћи да имају много више поверења у мед који ће се на тржишту налазити. Исто важи и за стране купце, јер неће мед куповати у неуређеној држави, већ у држави у којој власт брине о квалитету меда у промету. Наравно, ова њихова замена теза има своју сврху, која је свим пчеларима јасна.

Друга теза тицала се понуде немачке фирме да откупљује багremов мед у Србији по 2,05 евра. Да подсетимо, СПОС је пронашао ову фирму која је дала такву понуду, расписао тендер за избор домаће фирме која би откупила мед и транспортовала га до Берлина, и те две фирме пословно спојио. Теза је била да је СПОС тако „организовао“ извоз меда по нижим ценама од могућих. Они који добро познају тржиште, знају да је то смешно, али оставимо све реалне разлоге по страни. Јер, ми смо у последњем Пчелару јавно објавили да ће свако ко понуди већу цену под истим условима, бити практично бесплатно рекламиран у Пчелару, јер нам је циљ да за пчеларе обезбедимо што већу откупну цену, и ништа ни мање ни више од тога, без обзира ко ће је понудити. Самом том нашом понудом објављеном у Пчелару 1. јуна 2009. године, њихове оптужбе падају у воду. До данас нико није послао понуду са већом ценом. Напротив, многи откупљивачи подигли су своје откупне цене, те и они плаћају багremов мед по 2,05 евра. Ту су се све карте откриле, јер подизање цене многим није одговарало, пошто сада морају да пла-

ћају мед више него што су планирали. Очекивали су да у доброј години цена меда падне, а догодило се супротно. Зато је сада СПОС на њиховом удару.

Трећа теза била је да је СПОС практично покренуо некакву хајку на откупљиваче меда што уопште није истина. Да смо то хтели, наше активности биле би тајне, а не јавне. Јер, преко часописа Пчелар и сајта СПОС-а сви су информисани да је СПОС послао захтев Министарству да се поштри контрола квалитета меда на тржишту још априла 2008. године. Након тога, свима је путем часописа и сајта СПОС-а пренесена изјава помоћника директора Генералног инспектората Министарства пољопривреде, да ће Генерални инспекторат континуирано контролисати квалитет меда на тржишту. Такође, након анонимне пријаве да једна од фирми откупљивача меда пласира на тржиште мед који не одговара Правилнику, СПОС је ту фирму пријавио Генералном инспекторату, и то објавио у часопису Пчелар много пре него што је инспекција посетила погон те фирме. Значи, сви су унапред били упозорени шта се дешава, а то је и био циљ СПОС-а, да се превенирају догађања која су уследила, а не да се репресивним мерама државе решава проблем. Након тога, до данас, СПОС није никога пријављивао, јер му нису стизале никакве информације са терена, већ је инспекција по свом нахођењу наставила контролу квалитета меда на тржишту, сходно својим законским овлашћењима. Посебно се захваљујемо на позиву Генералног инспектората да наш представник прису-

ствује узорковању у присуству медија, а и даље ћемо се одазивати њиховим позивима. У недељу, 14. јуна 2009. године, директор Генералног инспектората, господин Душан Пајкић, у јутарњем програму РТС-а најавио је наставак контроле квалитета меда и нагласио да то чини у сарадњи са СПОС-ом. Част нам је да, због потрошача, можемо да помогнемо уређењу тржишта хране у Србији.

Нама је жао што су неке фирме пустиле у промет мед који не одговара Правилнику, али оне саме морају да пронађу узроке такве појаве у њиховим погонима и у њиховим системима квалитета. Немају права

да због сопствених пропуста унутрашње контроле оптужују СПОС, који не тражи ништа друго до да се закон поштује.

Ни СПОС ни председник СПОС-а за сада неће поднети кривичну пријаву ни против кога због изречене претње (законски рок за пријаву је 3 месеца), али ако се њихови напади евентуално буду наставили у било ком облику, биће поднесена пријава, а председник СПОС-а затражиће и заштиту Министарства унутрашњих послова.

СПОС сматра да је заједнички интерес пчелара, пакера и трговаца медом на српском тржишту, да се постојеће неправилности на тржишту што

пре исправе, да би коначно грађани Србије могли да конзумирају искључиво мед који одговара постојећем Правилнику о квалитету меда и осталих пчелињих производа. У том нашем заједничком циљу, руководство СПОС-а, као и сам председник СПОС-а спремни су и на увреду и на претњу, ако ће коначни исход свега бити искључиво прави мед на тржишту Србије. Из тог разлога, овде нисмо објавили имена актера целе расправе у Привредној комори, али је састанак јавно снимљен и снимак ће бити употребљен, уз сведоке, ако буде било потребе. Надамо се да то никоме није потребно.

САОПШТЕЊА ЗА ЈАВНОСТ

ГЕНЕРАЛНОГ ИНСПЕКТОРАТА МИНИСТАРСТВА ПОЉОПРИВРЕДЕ ПОВОДОМ КОНТРОЛА КВАЛИТЕТА МЕДА НА ТРЖИШТУ

30. април 2009:

Републичка ветеринарска инспекција Генералног инспектората Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде је, на основу пријаве Пчеларског савеза Србије, извршила контролу квалитета меда у производном погону „Домаћи мед“ ДОО из Торде, општина Зрењанин, и том приликом донела решење о повлачењу затечених количина меда из продаје због повећане количине сахарозе и ХМФ-а (хидроксиметилфурфурол), што указује да је у питању вештачки мед.

Током инспекцијске контроле извршено је узорковање ливадског, шумског и багременовог меда на месту производње ДОО „Домаћи мед“ у Торди, а обухваћени су и други произвођачи меда у промету: „Мед

Хонеу“ ДОО из Смедерева, „Ирик“ из Београда и „Аза“ ДОО из Новог Сада.

Након испитивања узорака у Научном институту за ветеринарство из Новог Сада, хемијске анализе су показале вишеструко повећане вредности ХМФ-а и сахарозе, тако да су све затечене контролисане и неисправне количине на месту производње и промета повучене из продаје, а ветеринарска инспекција је против одговорних лица предузела законом предвиђене мере.

9. јун 2009:

Републички ветеринарски инспектори Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде су током контроле квалитета меда спроведене на Земунској пијаци и хипермаркету Идеа извршили узорковање меда. Резултати анализа

су показали да од узетих шест узорака меда пет не одговара квалитету.

Багременов мед произвођача Петровић Горана из Крагујевца одговара квалитету док шумски мед и саће у багременовом меду предузећа „Хонеу“ из села Вучак код Смедерева, ливадски мед пчелара Мијатовић Предрага из села Вучак код Смедерева, и шумски мед пчеларске фарме „Бомбола“ из Торде не одговарају квалитету.

Цветни мед произвођача „Маја“ из Београда биће послат на суперанализу на захтев произвођача.

Из продаје је повучено 25 кг меда због непоседовања декларације. Поднето је 5 пријава судији за прекршаје и једна пријава за привредни преступ због стављања у промет меда неодговарајућег квалитета.

НОВИ ЗАКОН О СТОЧАРСТВУ ОМОГУЋУЈЕ СЛОБОДНУ ПРОДАЈУ МАТИЦА

Као што смо вас већ обавестили, СПОС је постигао договор са Министарством пољопривреде да нови Закон о сточарству омогући слободну продају и неселекционисаних матица, што се и догодило усвајањем Закона 29. маја 2009. године. По речима го-

сподина Мирка Новаковића из Одсека за сточарство са којим смо договорили предлог Закона, од сада се матице на тржишту могу слободно пласирати, као и све домаће животиње које нису селекционисане. Тако ће од сада тржиште бити најбољи судија квалитета, а пче-

лари ће моћи слободно да бирају.

Ово је велики успех за све нас, јер је сада и у овом сегменту пољопривредне производње уведен закон понуде и потражње који увек искристалише најбољи квалитет и најбољу цену.

НОВИ ЗАКОН О СРЕДСТВИМА ЗА ЗАШТИТУ БИЉА ПОТПУНО ЗАБРАЊУЈЕ ТРЕТИРАЊЕ ПЕСТИЦИДИМА ТОКОМ ЦВЕТАЊА

Највећи успех СПОС-а у протеклом периоду свакако је постизање договора са Министарством пољопривреде да нови Закон о средствима за заштиту биља потпуно забрани третирање биља средствима отровним за пчеле током цветања. Закон је усвојен 29. маја 2009. године и већ је на снази. Пољо-

привредници више не могу да обавесте пчеларе да ће прскати и да они морају да склоне своје пчеле, већ им је потпуно забрањено да на цветајућем усеву користе препарате отровне за пчеле. По том питању, ово је један од најмодернијих закона у Европи, и на томе најсрданије честитамо Министарству. Једи-

ни изузетак је третирање карантинских болести са прописаних листа, које су ретке, тако да се са њима практично уопште нећемо ни сретати на пашама. У свакодневној пракси, прскање је апсолутно забрањено током цветања. Тако ће пчеларима бити много лакше да остваре своја права него до сада.

СКАНДАЛОЗНА ИЗМЕНА ДОГОВОРЕНОГ ТЕКСТА ПРАВИЛНИКА О ОБЕЛЕЖАВАЊУ И ЕВИДЕНЦИЈИ ПЧЕЛИЊАКА

У Службеном гласнику Републике Србије објављен је Правилник о начину обележавања пчелињих друштава и евидентирању пчелињака. Кад смо га прочитали, остали смо без текста, јер је ретко шта од договорених решења преживело вишемесечни боравак у законодавству.

Очекивали сам да све буде како смо се договорили, јер је финална верзија Правилника прошла све инстанце Управе за ветерину, до самог директора Управе, преко његових сарадника и сви су се сложили са предложеним текстом. Текст Правилника представљао је решење засновано на договору

о основним принципима регистрације са директором Управе и његовим сарадницима, а текст је са СПОС-ом радио господин Небојша Јовановић из Управе за ветерину, који је за то добио овлашћење директора. Кад су се све инстанце сложиле, предлог Правилника отишао је у законодавство и

тамо седео више од шест месеци.

Потпуно смо збуњени и ништа нам није јасно. Као да је неко времепловом пренео примарни текст Правилника, као да се ништа нисмо договарали и договорили и на крају општим консензусом усагласили текст предлога Правилника. Само у траговима назиру се делови неких договорених решења, али је суштина Правилника катастрофална, неприменљива на терену, несврхисходна и потпуно непродуктивна. Питамо се зашто смо утрошили 6 месеци за преговоре, ако је неко гумицом могао све то да обрише и врати на стара решења. Сва наша радост условљена пре свега одличним Законом о средствима за заштиту биља, нестала је у трену.

Разговарали смо са господином Будимиром Плавшићем, начелником Одељења за здравствену заштиту и добробит животиња који је касније сâм рекао да је одговорно лице за овакав текст Правилника и изразили наше дубоко разочарење по питању измењеног текста, који је измењен, а да СПОС није поново контактиран ради додатних консултација, што је нечувено. Све је резултовало потпуно неприменљивим Правилником, чије неке од одредби немају никакву сврху, сем да додатно беспотребно оптерете пчеларе. Очигледно, у Управи за ветерину нису разумели специфичности пчеларске производње.

Правилником је регулисано нешто против чега смо се борили, а то је обележавање сваке појединачне кошнице, што је потпуно без икакве сврхе, јер је пчеларство веома

флукутабилно, те кошницу данас можете имати, а сутра немати, јер је изгубила матицу па сте је припојили другом друштву, или ко зна шта већ, има милион могућности у пчеларству. Да не говоримо о сталној измени делова кошница, и на који год део да окачите идентификациону плочицу, ко зна на којој ће кошници завршити, јер о принципу следљивости у пчеларству на нивоу кошница нема ни говора, бар не на начин какав постоји у неким другим гранама пољопривреде. Посебна је прича селидба, током које би се све плочице на кошницама једноставно полемиле. Зато смо се и борили и тада изборили да се обележава само пчелињак, а не пчелиње друштво, као у већини земаља ЕУ.

Има још пар нелогичних решења, али можете и сами прочитати Правилник на сајту СПОС-а: www.spos.info/novost.php?id=762. Пошто сте пчелари, одмах ће вам бити јасно шта је од свега тога суштина, а шта форма, и шта је спроводљиво на терену, а шта није.

Тражили смо измену Правилника по хитном поступку, а господин Плавшић је обећао да ће организовати састанак са својим сарадницима и представницима СПОС-а, што се и догодило.

Састанак у Управи за ветерину одржан је у петак, 26. јуна 2009. године. Састанку је присуствовала делегација СПОС-а у саставу: председник СПОС-а, председник СПОВ-а и секретар СПОС-а. Домаћин састанка је био господин Будимир Плавшић, начелник Одељења за здравствену заштиту и добробит животиња, са посленицима Управе

за ветерину. На састанак су од стране господина Плавшића позвани и шеф Одсека за сточарство господин Ненад Терзић и његов колега господин Мирко Новаковић, као и prof. dr Зоран Станимировић са Ветеринарског факултета. Краће време састанку је присуствовао и господин Звонимир Рот, саветник директора Управе за ветерину. Буквално на минут посетио нас је и господин Небојша Јовановић са којим смо договорили претходну верзију Правилника, али је одмах отишао, рекавши да има неодложне обавезе и да верује да ћемо се договорити. Састанку је присуствовао и господин Милан Студен из Управе за ветерину.

Председници СПОС-а и СПОВ-а су детаљно образложили разлоге потпуне неприкладности и неприменљивости овог Правилника, који уопште нема сврху коју неко од њега очекује. Огромна већина земаља ЕУ евидентира пчелињаке и број кошница на њима без обележавања сваке појединачне кошнице плочицама, а тамо где нешто слично и постоји, спроводи се на сасвим други начин, и до сада није дало очекиване резултате. Јер, да је дало, такво решење прихватиле би и остале државе ЕУ. Овакав наш став, од представника Министарства, прихватио је једино господин Милан Студен, чије дугогодишње искуство јасно говори оно што и ми тврдимо, да је Правилник неспроводљив.

Међутим, имали смо утисак да нас господин Плавшић уопште не чује, јер није прихватио ниједан наш аргумент, иако иза њих стоје чврсти елементи. У појединим тренуци-

ма нисмо могли да верујемо како је могуће да се не прихвати нешто што је јасно као дан и равно аксиому. Уз то, био је апсолутно подржан од стране осталих присутних представника Министарства. Говорило се и о цени коштања овакве евиденције и обележавања кошница, и речено је да би то коштало око 30 динара по кошници, што је и потврђено Одлуком објављеном у Службеном гласнику наредних дана (управо 30 динара). Зачуђује и брзина којом се доносе прописи о разним наплатама, док се прописи о давањима државе доносе по годину и више дана.

Посебно нас је зачудила тврдња господина Плавшића да и не морају сви пчелари да буду евидентирани!?! Како је рекао, ко буде евидентирани, добиће субвенције, а ко не буде, неће их добити. Запрепастила нас је ова тврдња, јер она у потпуности потиरे сврху и евиденције и субвенција. Наравно да сваки пчелињак мора да буде евидентирани!

У свим земљама које приступају ЕУ, субвенције не служе да би пољопривредници били богатији, како неко овде очигледно сматра, већ да би се пољопривредници боље припремили за сутрашње оштре тржишне услове у ЕУ. Да би били конкурентнији. На жалост, у овој земљи многи сматрају да су субвенције социјална помоћ, што је тенденциозно.

Што се тиче евиденције пчелињих друштава, она служи само једној сврси, а то је да сва пчелиња друштва буду под здравственим надзором. Не разумемо како начелник Одељења за здравствену заштиту животиња у једној др-

жави може да се залаже за то да се не региструју сви пчелари!?! Зар сви нисмо свесни да су управо пчелари са кошницом или две, који о њима знају мало, ретко их прегледавају и негују, прави извор болести, а не пчелари са већим бројем кошница. Њима су пчеле један део извора прихода за преживљавање у овој намученој и сиромашној земљи, и свакако неће дозволити да оне буду болесне.

Запрепастила нас је и велика упорност господина Плавшића у одбрани оваквог Правилника. Како незванично са знајемо, ових дана се озбиљно припремају за наредни састанак који је договорен и који би требало да се одржи ових дана (на коме би преговори били настављени), прикупљајући податке који ће подржати њихов став. Као да ми ништа нисмо говорили, и никакве аргументе нисмо изнели око којих је требало да се бар замисли. Тражили смо да наредном састанку присуствују министар или његов заменик, како би смо на највишем нивоу објаснили о чему се ради, крајње добронамерно, са сврхом да пчеларство постане значајна извозна грана Србије. Овако, са додатним физичким и психичким оптерећењима, то ће свакако бити знатно отежано. Уместо да нам држава на том путу максимално помогне, она нам копа нове замке на нашем путу. Кад кажемо «држава» мислимо на појединце запослене у државној управи којима је важнија форма од суштине. Никако не можемо да прихватимо да већина пчелара у Европи има применљивије Законе од нас. Као да смо ми последња рупа на овој планети

где ће се вршити експерименти над пчеларима, уместо да се преузму решења напреднијих пчеларских земаља од нас. И што је највећи нонсенс, то решење већ је било договорено са Управом за ветерину, а онда је, ми стварно не знамо зашто, промењено без консултација са СПОС-ом, што вероватно да има неку позадину. Јер, браншне организације се увек консултују при изради оваквих прописа у свакој уређеној земљи на свету.

У уторак, 30. јуна, председник СПОВ-а разговарао је на посебно заказаном састанку поводом овог Правилника, са Секретаром за пољопривреду Војводине, господином Данијелом Петровићем, који је подржао наше захтеве и обећао да ће нам помоћи да ускладимо законодавство са великом већином чланица ЕУ. Захваљујемо му се на томе.

СПОС свакако неће одустати од својих захтева ни по коју цену, тј. од борбе за увођење европских прописа у Србију по питању пчеларства. Ових дана упућујемо дописе и осталим надлежнима од којих ћемо тражити заштиту. Упућујемо допис са образложењем министру пољопривреде и премијеру Србије. Обратићемо се и председнику Србије, кога ћемо упитати шта су то српски пчелари скривили да имају мања права од већине европских пчелара, докле ће у Србији да се уведу прописи којих у таквом облику нема нигде у свету, и да ли зна да је народ ове земље гласао за Србију у Европи да би му било као у Европи, а не да остане изолован!?! Обратићемо се и надлежним ветеринарским службама у пчеларски најразвијени-

јим земљама ЕУ, да видимо зашто они нису увели овако нешто? Обрађујемо се и највишим органима ЕУ и тражити мишљење.

У свему овоме, трагично је управо то што се проблемима пчеларства Србије могу решити за месец дана, преузимањем прописана најразвијенијих пчеларских земаља ЕУ,

а ми никако да се удаљимо од решавања наизглед најједноставнијег проблема, јер неко сматра да свет не може да буде паметнији од нас!?!

Извршни одбор СПОС-а је одлучан да у борби за права пчелара иде до краја, и тражи вашу подршку у тој борби. Ако будемо јединствени, остварићемо своја права и нико не-

ће моћи да нас натера да будемо потлачени поред свог оног слободног света који се бави логиком, а не личним мишљењем појединаца. Јер, ако се Правилник не промени, ми не видимо никакву сврху борбе за Србију у Европи, у држави где многи вуку у супротном смеру, и то баш они чији је задатак управо да нас уведу у ЕУ.

ЈАВНО ПИСМО МИНИСТРУ ПОЉОПРИВРЕДЕ

Поштовани господине министре,

Догодило се нешто страшно и непојмљиво. Управа за ветерину прекршила је договор са Савезом пчеларских организација Србије, а након тога се наша потпуно аутистично.

Наиме, крајем прошле године са Управом за ветерину договорили смо текст Правилника о обележавању и евиденцији пчелињака, који смо заједнички усагласили са стањем у већини земаља Европске Уније. Нестрпљиво смо чекали да Правилник буде донет, јер би његовим доношењем били ближе Европи. А када је донет, били смо шокирани, јер практично ниједног од договорених решења није било у њему!

Контактом са Управом за ветерину, сазнали смо да је одговорно лице за измену и доношење оваквог неприменљивог и несврхисходног Правилника господин Будимир Плавшић, начелник Одељења за здравствену заштиту и добробит животиња. Затражили смо хитну измену донетог Правилника и поводом тога је организован састанак у Управи за ветерину, где је господин Плав-

шић остао при своме, иако Правилника у таквом облику нема НИГДЕ у Европи. У том несрећном Правилнику, од нас се тражи да обележавамо сваку кошницу плочицом. Господин Плавшић није уважао наше аргументе, за њега ништа нису значили аргументи да баш таквог Правилника нигде нема у ЕУ, да на кошницама не постоји стални део кошнице на који би се плочица могла причврстити – јер су сви делови изменљиви због бројних специфичности пчеларске производње, да постављање плочица нема никакву познату сврху осим малтретирања и глобе пчелара, да НИГДЕ на свету не постоји нити технички може постојати следљивост по кошници, већ је свуда следљивост по пчелињаку. Ништа му није значило ни то да се у већини земаља ЕУ пчелињаци обележавају једном таблом, а не свака кошница. Да му ништа није значило, показано је наредних дана када је објављена одлука о ценовнику обележавања сваке кошнице и о почетку обележавања, иако нам је заказао нови састанак. Толику бахатост и самово-

љу још нисмо видели и остали смо затечени и запрепашћени, јер не само да први договор није испоштован, већ се дају нова обећања (о новом састанку) која се такође крше.

ЈЕДИНА земља у ЕУ која обележава сваку кошницу је Бугарска. Мађарски пчелари обележавају, али тамо то НИЈЕ законска обавеза. И сада господин Плавшић сматра да ми требамо да будемо Бугарска, а не ЕУ!?! Да опет терамо инат свету, да будемо паметнији од света, да се угледамо на „једине“ на свету, уместо да пратимо пут којим већина иде. Уз то, наглашавамо да се то у Бугарској још и може спровести, јер тамо велику већину кошница чини кошница Дадан-Блатовог типа, чији плодишни наставак увек остаје на кошници са закованом подњачом, док је код нас она у мањини. Узгред, и Словенци имају специфичне стационарне кошнице (АЖ типа), које се не померају, и СВИ њихови делови су увек стални, па се ипак определила само за обележавање пчелињака једном плочом, јер ЗНА да обележавање сваке кошнице НЕМА сврху. Али, зато го-

сподин Плавшић то НЕ ЗНА. То што он не зна, ми му не замерамо, он није пчелар да би знао специфичности пчеларске производње. Замерамо му што не гледа где Европа иде, и што жели да српско пчеларство уводи у изолацију, уместо у Европску Унију, што му је ваљда посао, господине министре?

Ако Србија треба да се угледа на Бугарску, једину земљу у ЕУ која тако нешто има, онда ми не видимо шта ћемо у Европи, јер ми смо и данас економски јачи од Бугарске. То је брука, господине министре!

Кад смо тражили од Министарства пољопривреде да се суспендује примена неоникотиноида који страховито трнују пчеле, јер је суспендована у Немачкој, Италији и Словенији, одговорено нам је да не можемо да идемо за појединачним случајевима. А сада идемо за појединачним случајем, и то је по господину Плавшићу легитимно, господине министре. Велика брука за све нас у Србији!

Све ово вређа интелигенцију сваког човека који уме да размишља и који познаје проблем пред којим се налазимо. Ми не сумњамо у интелигенцију господина Плавшића, већ у његове добре намере, а време ће показати шта се крије иза овога. Једино се надамо да није разлог да нам се за регистрацију узме 15 милиона динара и тако врати део субвенције од 20 милиона, колика је ребалансна сума коју сте обећали за пчеларство по кошници.

Још је у једном тренутку господин Плавшић рекао да можемо овај Правилник да ставимо и ван снаге и да евиденције неће ни бити. Пред-

седник СПОС-а га је упитао да ли он то нас уцењује? Јер, ако не будемо имали евиденцију пчелињака, неће бити могуће конкурисати за средства из предприступних фондова ЕУ. Са треће стране, како је могуће да је једног момента толико важно обележити сваку кошницу, толико важно да се тога држимо свим силама, а већ наредног тренутка нам евиденција пчелињака чак није ни потребна!? Нама заиста није јасно шта се овде догађа, али се нешто догађа за шта ми за сада немамо објашњење.

Господине министре, да ли знате да је овај народ гласао за европску Србију, да би му било као у Европи, а не да опет иде путем изолације? Ми НЕЋЕМО прихватити политику изолације од прописа широко прихваћених у већини европских земаља. Ни по коју цену.

Тражимо хитан састанак са Вама лично или са господином Милошем Миловановићем, јер у оне који су прекршили договор више немамо поверења. На краћем састанку би Вас детаљније упознали са нашим аргументима и покушали да решимо три највећа проблема српског пчеларства, који се могу решити у месец дана, и више вас нећемо замарати до краја Вашег мандата, уз жељу да га обновите. То су следећи захтеви: 1) Правилник о обележавању и евиденцији пчелињака према најбољим европским искуствима (предлажемо словеначки модел, који је најновији и најмодернији), 2) промену дела Правилника о условима које морају да испуњавају објекти за клање животиња, обраду, прераду и ускладиштење производа животињског порекла, у делу

који се тиче просторија у пчеларству, и 3) промену Програма мера здравствене заштите пчела према најбољим европским искуствима.

Усаглашавањем ових прописа са европским законодавством надоместили би нам недостатак средстава за субвенције по кошници и омогућили би бржи развој пчеларства као значајне привредне и извозне гране!

Молимо Вас да нас саслушате, баш као и Ваше сараднике, те да донесете коначну одлуку. Јер, ако се ови проблеми не реше сходно разуму и најбољим европским искуствима, донели смо одлуку да користимо сва законска средства да би остварили наша права. Жалићемо се свим инстанцама, од премијера, преко председника Србије, до надлежних европских тела од којих ћемо тражити мишљење. Ако се овакво обележавање наметне, потпуно смо спремни и на протесте (10.000 пчелара са својим породицама), а пчелари Вам поручују да ће Ваш (и наш) службеник господин Плавшић брзо постати најбогатији човек у Министарству, јер ће му многи огорчени пчелари поклонити своје кошнице, па нека их он обележава по његовом Правилнику. Ми да терамо инат свету НЕЋЕМО.

У ишчекивању ургентног састанка, срдачно Вас поздрављамо,

Извршни одбор Савеза пчеларских организација Србије, на састанку одржаном 4. јула 2009. године,

За Извршни одбор СПОС-а,

*Dr med. Рогољуб Живадиновић,
председник Савеза пчеларских
организација Србије*

СПОС РАЗВИЈА СИСТЕМ ЛОБИРАЊА ЗА ИНТЕРЕС ПЧЕЛАРСТВА ПО УЗОРУ НА АМЕРИЧКИ БИРО ФАРМЕРА

Криза у пчеларству све више је условљена и вођењем неадекватне пољопривредне политике од стране надлежних државних органа. Тај тренд није нов, траје већ више од четврт века.

ИО СПОС-а покушао је да подношењем логичних предлога издејствује промену одговарајућих прописа, како би се и пчеларство уклапало у европске трендове. Од подношења наших захтева са предлогом решења прошло је више од годину дана (април 2008). Део захтева је решен у европском духу (Закон о сточарству и Закон о средствима за заштиту биља), и на томе нашем Министарству апсолутно честитамо!

Међутим, део захтева није решен, чак се ситуација и компликује доношењем нових неадекватних прописа. Зато је ИО СПОС-а, разматрајући извештај председника СПОС-а са путовања у САД, о томе како се тамо пољопривредници боре за своја права, одлучио да примени систем лобирања који спроводи Охајо Фарм Биро, организација пољопривредника Охаја.

Наиме, СПОС ће наредних дана писмено обавестити све

посланике у Скупштини Србије, све функционере у надлежним министарствима, чланове Владе Републике Србије, председника Србије, челнике свих политичких партија у Србији и друге функционере који директно или индиректно могу утицати на решавање пчеларске проблематике, о томе да је СПОС донео овакву одлуку и да ће сви они од сада бити стављени под мониторинг нашег Савеза. Редовно ће бити праћене и бележене њихове активности на решавању пчеларске проблематике. Обавестићемо их и о нашим кључним проблемима, са нашим предлозима за њихово решавање. Отворени смо за све контакте и консултације, у циљу добијања најбољих предлога и решења. Не тражимо ништа што већ није дало резултате у пчеларски најразвијенијим земљама и што се тамо увелико примењује.

Друштва пчелара чланице СПОС-а, ако то желе, мониторинг могу проширити и на локалну самоуправу, о свом трошку, а под покровитељством СПОС-а.

Пре наредних републичких избора, СПОС ће одштампати књигу са именима и фотогра-

фијама свих горе поменутих функционера, а поред свакога од њих стајаће оцена његовог залагања за решавање пчеларске проблематике у Србији. Та књига биће достављена свим члановима нашег Савеза и стављена на увид јавности. Они ће тако имати увид, пре гласања, ко се заиста бори за њихове интересе - ко држи обећања, а ко само даје обећања.

Овом приликом, позивамо све оне који редовно прате заседања Скупштине Србије, да нам се јаве, ради уласка у професионални тим који ће се бавити објективним праћењем ситуације. ИО СПОС-а ће избрати тим у најскорије време. Чланови тима могу бити само високо моралне особе, политички неангажоване, које ће добити препоруку своје основне пчеларске организације.

Сматрамо да је дошло време када ствари морамо узети чврсто у своје руке, јер наш је образ чист, не тражимо монопол на тржишту, тражимо само да будемо третирани достојно, као и пчелари у ЕУ. То је наше право за које се годинама боримо, и нема никога ко може да нас у томе спречи, осим нас самих. На то нико други нема право.

ОБАВЕШТЕЊЕ ОГЛАШИВАЧИМА!

ИО СПОС-а, на седници од 4. јула 2009. године, донео је следеће одлуке: 1) Да су они који оглашавају продају прохромске опреме дужни доставити СПОС-у сертификат и писану изјаву да је производ израђен од прехрамбеног прохрома. 2) Оглашивачи сатних основа дужни су доставити и писану изјаву о пореклу воска или парафина од којег је производ направљен, са навођењем земље порекла. 3) Оглашивачи полена су дужни доставити доказ и изјаву о пореклу полена чију продају оглашавају, са навођењем земље порекла.